Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 15. aprila 2021 *

„Predhodno odločanje – Uredba (EU) št. 604/2013 – Določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito – Člen 27 – Pravno sredstvo – Upoštevanje elementov, nastalih po odločbi o predaji – Učinkovito sodno varstvo“

V zadevi C-194/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložil Conseil d'État (državni svet, Belgija) z odločbo z dne 12. februarja 2019, ki je na Sodišče prispela 28. februarja 2019, v postopku

H. A.

proti

État belge,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen (poročevalec), A. Kumin in N. Wahl, predsedniki senatov, E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, sodniki, K. Jürimäe, sodnica, C. Lycourgos in N. Jääskinen, sodnika,

generalni pravobranilec: A. Rantos,

sodna tajnica: M. Krausenböck, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. novembra 2020,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za H. A. J. Hardy, advocaat, ter M. El Khoury in I. Fontignie, avocates,

– za belgijsko vlado C. Pochet, M. Jacobs, P. Cottin, agenti, skupaj z D. Matrayem, J. Matrayem, S. Matrayem in C. Pirontom, avocats,

– za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in C. S. Schillemans, agentki,

– za Evropsko komisijo G. Wils in M. Condou-Durande, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 2. februarja 2021

* Jezik postopka: francoščina.

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 27 Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (UL 2013, L 180, str. 31; v nadaljevanju: Uredba Dublin III) ter člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med H. A., državljanom tretje države, in État belge glede odločbe Office des étrangers (urad za tujce, Belgija) o zavrnitvi prošnje H. A. za azil in odreditvi, naj zapusti belgijsko ozemlje.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2013/32/EU

3 Člen 46(1) in (3) Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60) določa:

„1. Države članice zagotovijo, da imajo prosilci pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem zoper:

(a) odločbo, izdano v zvezi z njegovo prošnjo za mednarodno zaščito, vključno z odločbo:
   (i) o neutemeljenosti prošnje v zvezi s statusom begunca in/ali subsidiarne zaščite,
   (ii) odločbe o nedopustnosti prošnje […]
   (iii) sprejeto na meji ali v tranzitnih območjih države članice […]
   (iv) ne opravi obravnavanja […]

(b) zavrnitev ponovne uvedbe postopka obravnavanja prošnje po njegovi prekinitvi […]

(c) odločbo o odvzemu mednarodne zaščite […]

[…]

3. Države članice zaradi spoštovanja odstavka 1 zagotovijo, da učinkovito pravno sredstvo vsaj v pritožbenih postopkih pred sodiščem prve stopnje zagotavlja podrobno in ex nunc presojo dejstev in pravnih vprašanj […].“

Uredba Dublin III

4 V uvodnih izjavah 4, 5 in 19 Uredbe Dublin III je navedeno:

„(4) Sklepi [Evropskega sveta, sprejeti na posebnem zasedanju v Tampereju (Finska) 15. in 16. oktobra 1999,] navajajo tudi, da bi moral [skupni evropski azilni sistem] v kratkem času vključevati tudi jasen in izvedljiv način za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil.

(5) Tak način bi moral temeljiti na objektivnih, poštenih merilih za zadevne države članice in osebe. Zlasti bi moral omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in ne bi bil ogrožen cilj hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito.

[…]

(19) Da se zagotovi učinkovita zaščita pravic zadevnih oseb, bi bilo zlasti v skladu s členom 47 [Listine] treba vzpostaviti pravne zaščitne ukrepe in pravico do učinkovitega pravnega sredstva v zvezi z odločitvijo o predaji v odgovorno državo članico. Da se zagotovi spoštovanje mednarodnega prava, bi moralo učinkovito pravno sredstvo proti takim odločitvam obsegati preučitev uporabe te uredbe kot tudi pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je predan nosilec.“

5 Člen 2 te uredbe določa:

„V tej uredbi:

[…]

(g) ‚družinski člani‘ pomenijo, kolikor je družina že obstajala v državi izvora, naslednje člane družine prosilca, ki so prisotni na ozemlju držav članic:

– zakonca prosilca ali njegovega zunajzakonskega partnerja v trajnem razmerju […]

– mladoletne otroke parov iz prve alinee ali prosilca […]

– kadar je prosilec mladoleten in neporočen, očeta, mater ali drugo odraslo osebo, ki je odgovorna za prosilca […]

– kadar je upravičenec do mednarodne zaščite mladoleten in neporočen, očeta, mater ali drugo odraslo osebo, ki je odgovorna za upravičenca […]“

6 Člen 10 navedene uredbe določa:

„Kadar ima prosilec v državi članici družinskega člana, o čigar prošnji za mednarodno zaščito v tej državi članici še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev, je ta država članica odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, pod pogojem, da zadevne osebe pisno izrazijo to željo.“

7 Člen 17 te uredbe določa:

„1. Z odstopanjem od člena 3(1) se lahko vsaka država članica odloči, da obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo v njej vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, tudi če tako obravnavanje ni njena odgovornost glede na merila iz te uredbe.

[…]

2. Država članica, v kateri je podana prošnja za mednarodno zaščito […] ali odgovorna država članica, lahko kadar koli pred sprejetjem prve vsebinske odločitve od druge države članice zahteva, da sprejme prosilca, da se zagotovi združitev katerih koli sorodnikov iz humanitarnih razlogov, zlasti na podlagi družinskih ali kulturnih vidikov, tudi kadar ta druga država članica ni odgovorna po merilih iz členov 8 do 11 in 16. Te osebe morajo pisno izraziti strinjanje s tem.

[…]“

8 Člen 27 Uredbe Dublin III določa:

„1. Prosilec […] ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper odločitev o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem.

2. Države članice zagotovijo razumno obdobje, v katerem lahko zadevna oseba v skladu z odstavkom 1 uveljavlja svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

3. Za namene pritožb zoper ali ponovnega pregleda odločitev o predaji države članice v svojem nacionalnem pravu določijo:

(a) da ima prosilec na podlagi pritožbe ali ponovnega pregleda pravico ostati v zadevni državi članici do zaključka postopka pritožbe ali ponovnega pregleda, ali

(b) da se predaja avtomatično odloži in da takšna odložitev preneha veljati po preteku razumnega obdobja, v katerem bi sodišče ali razsodišče po natančni preučitvi zahteve za odlog moralo odločiti, ali pritožbi ali ponovnemu pregledu zahteve odobri odložilni učinek, ali

(c) da ima zadevna oseba možnost, da v razumnem obdobju od sodišča ali razsodišča zahteva odložitev izvršitve odločitve o predaji, dokler se obravnava njegova pritožba ali poteka ponovni pregled. Države članice z odložitvijo predaje do sprejetja odločitve o prvi zahtevi za odlog zagotovijo, da je na voljo učinkovito pravno sredstvo. […]

4. Države članice lahko določijo, da se lahko pristojni organi po uradni dolžnosti odločijo, da bodo odložili izvršitev odločitve o predaji, dokler se obravnava pritožba ali poteka ponovni pregled.

5. Države članice zagotovijo, da ima zadevna oseba dostop do pravne pomoči in po potrebi do jezikovne pomoči.

6. Države članice zagotovijo, da se na zahtevo odobri brezplačna pravna pomoč, če zadevne osebe niso sposobne kriti s tem povezanih stroškov. […]“

Belgijsko pravo

9 Člen 39/2 loi du 15 décembre 1980, sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers (zakon z dne 15. decembra 1980 o vstopu na ozemlje, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev; *Moniteur belge* z dne 31. decembra 1980, str. 14584) v odstavku 2 določa:

„Conseil [du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija)] s sodbami odloči o ničnostnih tožbah zaradi bistvenih kršitev postopka ali kršitev, za katere je predpisana posledica ničnost, zaradi prekoračitve ali zlorabe pooblastil.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

10 H. A. je 22. maja 2017 vložil prošnjo za azil v Belgiji.

11 Urad za tujce je po tem, ko je 31. maja 2017 zaslišal H. A., 22. junija istega leta španske organe zaprosil, naj ga sprejmejo.

12 Španski organi so se s to prošnjo za sprejem H. A. strinjali 4. julija 2017.

13 Urad za tujce je 1. avgusta 2017 zavrnil prošnjo za azil, ki jo je vložil H. A., in mu odredil, naj zapusti belgijsko ozemlje.

14 H. A. je to odločbo izpodbijal s tožbo, vloženo 25. avgusta 2017 pri Conseil du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci), pri čemer je med drugim trdil, da je njegov brat prispel v Belgijo 22. avgusta istega leta, da je ta tam vložil prošnjo za azil in da je za zagotovitev pravičnosti postopka nujno, da se njuni prošnji obravnavata skupaj.

15 Navedeno sodišče je s sodbo z dne 30. novembra 2017 to tožbo zavrnilo. Ta sodba je delno temeljila na ugotovitvi, da so elementi v zvezi s prihodom brata H. A. v Belgijo nastali po sprejetju sporne odločbe urada za tujce in jih zato ni mogoče upoštevati pri presoji zakonitosti te odločbe.

16 H. A. je 28. decembra 2017 zoper to sodbo vložil kasacijsko pritožbo pri predložitvenem sodišču. V utemeljitev te pritožbe navaja, da je Conseil du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci) kršilo njegovo pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kot izhaja iz člena 27 Uredbe Dublin III in člena 47 Listine, ker pri preučitvi zakonitosti te odločbe ni upoštevalo elementov, nastalih po odločbi o predaji.

17 V teh okoliščinah je Conseil d'État (državni svet, Belgija) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil to vprašanje:

„Ali je treba člen 27 [Uredbe Dublin III] posebej ali v povezavi s členom 47 [Listine] razlagati tako, da za zagotovitev pravice do učinkovitega pravnega sredstva zahteva, da nacionalno sodišče, če je primerno, upošteva okoliščine, ki so se zgodile po sprejetju odločbe o ‚predaji po dublinskem sistemu'?"

Nadaljnji obstoj predmeta spora o glavni stvari

18 Belgijska vlada trdi, da o predlogu za sprejetje predhodne odločbe ni več treba odločati. H. A. naj namreč ne bi imel več interesa za vložitev kasacijske pritožbe, ker so belgijski organi 31. januarja 2019 začeli obravnavati njegovo prošnjo za mednarodno zaščito in mu nato 28. avgusta istega leta odobrili azil.

19 Predložitveno sodišče je na poziv Sodišča, ali meni, da je odgovor na njegovo vprašanje še vedno pomemben za odločitev o sporu o glavni stvari, odgovorilo, da želi, da se njegov predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava.

20 Navedeno sodišče je glede tega med drugim pojasnilo, da ima kasacijska pritožba v postopku v glavni stvari še vedno predmet v delu, v katerem se nanaša na odločitev sodišča, ki je iz pravnega reda ne more odpraviti nobena dejanska okoliščina. Ob tem meni, da če bi bili elementi, na katere se sklicuje belgijska vlada, pravilni, bi se dejansko lahko postavilo vprašanje nadaljnjega obstoja interesa H. A. za razveljavitev sodbe, ki se izpodbija v postopku v glavni stvari. Vendar naj navedeno sodišče ne bi moglo po uradni dolžnosti in brez kontradiktorne razprave odločiti, da ta interes ne obstaja več in da odgovor na postavljeno vprašanje ni več potreben za rešitev spora o glavni stvari.

21 Glede tega je treba spomniti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča postopek, uveden s členom 267 PDEU, instrument sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, s katerim prvo zagotavlja drugim razlago prava Unije, ki jo potrebujejo za rešitev obravnavanih sporov (sodbi z dne 12. marca 1998, Djabali, C-314/96, EU:C:1998:104, točka 17, in z dne 19. novembra 2019, A. K. in drugi (Neodvisnost disciplinskega senata vrhovnega sodišča), C-585/18, C-624/18 in C-625/18, EU:C:2019:982, točka 69).

22 Prav tako v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, ki ga določa člen 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, če se postavljena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločiti (sodba z dne 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Ponarejanje listin), C-510/19, EU:C:2020:953, točka 25 in navedena sodna praksa).

23 Ker predložitveno sodišče meni, da je na podlagi postopkovnih pravil belgijskega prava še vedno dolžno odločiti o sporu o glavni stvari, je treba ugotoviti, da ta spor pred tem sodiščem še vedno poteka in da je odgovor Sodišča na postavljeno vprašanje še vedno koristen za rešitev navedenega spora.

24 O predlogu za sprejetje predhodne odločbe je zato treba odločiti.

Vprašanje za predhodno odločanje

25 Predložitveno sodišče z vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27(1) Uredbe Dublin III po potrebi v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da sodišče, ki odloča o ničnostni tožbi zoper odločbo o predaji, v okviru preučitve te tožbe ne sme upoštevati okoliščin, nastalih po sprejetju te odločbe.

26 Najprej, v delu, v katerem je belgijska vlada na obravnavi trdila, da so postopkovna pravila belgijskega prava v skladu s pravom Unije, ker določajo, da mora pristojno sodišče v okviru preizkusa ničnostne tožbe, vložene zoper odločbo o predaji, upoštevati okoliščine, nastale po sprejetju te odločbe, ki so odločilne za pravilno uporabo Uredbe Dublin III, je treba opozoriti, da mora Sodišče v skladu s porazdelitvijo pristojnosti med sodišči Unije in nacionalnimi sodišči izhajati iz dejanskega in pravnega okvira, kot je opredeljen v predložitveni odločbi in znotraj katerega se postavljajo vprašanja za predhodno odločanje. Tako predloga za sprejetje predhodne odločbe ni mogoče preučiti glede na razlago nacionalnega prava, ki jo je podala vlada države članice (glej v tem smislu sodbo z dne 21. junija 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, točka 25).

27 Predložitveno sodišče pa je v skladu s svojo razlago belgijskega prava jasno ugotovilo, da se mora upravno sodišče v okviru preizkusa ničnostne tožbe, vložene zoper odločbo o predaji, izreči o zakonitosti te odločbe, kot jo je sprejel zadevni upravni organ, to je na podlagi informacij, ki jih ima ta organ, ne da bi lahko upoštevalo okoliščine, nastale po sprejetju navedene odločbe.

28 Razlage postopkovnih pravil belgijskega prava, ki jo zagovarja belgijska vlada, Sodišče zato za ta postopek predhodnega odločanja ne more sprejeti.

29 Poleg tega so belgijska in nizozemska vlada ter Evropska komisija trdile, da okoliščine, nastale po sprejetju odločbe o predaji iz postopka v glavni stvari, na katere se sklicuje H. A., niso odločilne za pravilno uporabo Uredbe Dublin III.

30 Glede tega je res, da prihod brata prosilca za mednarodno zaščito v državo članico, ki daje zahtevo – brez da bi zadevna država članica posegla v morebitno uporabo diskrecijske klavzule iz člena 17 Uredbe Dublin III – ob upoštevanju opredelitve pojma „družinski člani“ iz člena 2(g) te uredbe ne more upravičiti uporabe člena 10 navedene uredbe, ki se nanaša na primer, v katerem ima prosilec v državi članici družinskega člana, o čigar prošnji za mednarodno zaščito, vloženi v tej državi članici, še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev.

31 Vendar na podlagi te ugotovitve predložitvenemu sodišču ni mogoče dati zadostnega odgovora, da bi lahko odločilo o kasacijski pritožbi, o kateri odloča, saj je to sodišče pojasnilo, da mora v okviru preučitve te kasacijske pritožbe ugotoviti, ali je bilo Conseil du contentieux des étrangers (upravno

sodišče za spore v zvezi s tujci) dolžno upoštevati okoliščine, nastale po sprejetju sporne odločbe o predaji, ne da bi lahko presodilo, ali lahko okoliščine, na katere se je H. A. konkretno skliceval pred zadnjenavedenim sodiščem, vplivajo na določitev odgovorne države članice.

32 Glede na problematiko, o kateri tako odloča predložitveno sodišče iz postopka v glavni stvari, je treba spomniti, da člen 27(1) Uredbe Dublin III določa, da ima oseba, zoper katero je bila sprejeta odločba o predaji, pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper to odločbo ali v obliki ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločbe pred sodiščem ali razsodiščem.

33 Obseg tega pravnega sredstva je pojasnjen v uvodni izjavi 19 te uredbe, v kateri je navedeno, da bi moralo učinkovito pravno sredstvo, ki je z navedeno uredbo uvedeno zoper odločbo o predaji, da se zagotovi spoštovanje mednarodnega prava, na eni strani obsegati preučitev uporabe te uredbe ter na drugi preučitev pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je prosilec predan (sodbi z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 37, in z dne 2. aprila 2019, H. in R., C-582/17 in C-583/17, EU:C:2019:280, točka 39).

34 Člen 27(1) Uredbe Dublin III je treba razlagati tako – ob upoštevanju zlasti splošnega razvoja sistema določitve države članice, odgovorne za preučitev prošnje za mednarodno zaščito, vložene v eni od držav članic, ki je posledica sprejetja navedene uredbe, in ciljev iz te uredbe – da mora obstajati možnost, da se pravno sredstvo, ki ga ta člen določa zoper odločbo o predaji, nanaša tako na spoštovanje pravil o dodelitvi odgovornosti za preučitev prošnje za mednarodno zaščito kot na postopkovna jamstva, določena z navedeno uredbo (sodbi z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 38, in z dne 2. aprila 2019, H. in R., C-582/17 in C-583/17, EU:C:2019:280, točka 40).

35 Poleg tega je Sodišče razsodilo, da mora imeti prosilec glede na, prvič, cilj iz uvodne izjave 19 Uredbe Dublin III, da se v skladu s členom 47 Listine zagotovi učinkovita zaščita pravic zadevnih oseb, in drugič, cilj, da se omogoči hitra določitev države članice, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, naveden v uvodni izjavi 5 navedene uredbe, na voljo učinkovito in hitro pravno sredstvo, ki mu omogoča, da se lahko sklicuje na okoliščine, nastale po sprejetju odločbe o predaji, če je njihovo upoštevanje odločilno za pravilno uporabo navedene uredbe (glej v tem smislu sodbi z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 44, in z dne 25. januarja 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, točka 31).

36 Iz sodne prakse Sodišča tudi izhaja, da nacionalna ureditev, ki zadevnemu prosilcu za mednarodno zaščito dopušča, da se v okviru pravnega sredstva zoper odločbo o predaji sklicuje na okoliščine, nastale po sprejetju te odločbe, izpolnjuje to obveznost po določitvi učinkovitega in hitrega pravnega sredstva (glej v tem smislu sodbi z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 45, in z dne 25. januarja 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, točka 32).

37 Vendar pa zadnjenavedena sodna praksa ne pomeni, da morajo države članice na podlagi člena 27 Uredbe Dublin III nujno organizirati svoj sistem pravnih sredstev tako, da bi bila zahteva po upoštevanju odločilnih okoliščin, nastalih po sprejetju odločbe o predaji, navedena v točki 35 te sodbe, zagotovljena v okviru obravnavanja pravnega sredstva, ki omogoča izpodbijanje zakonitosti odločbe o predaji.

38 Zakonodajalec Unije je namreč harmoniziral le nekatera postopkovna pravila za pravna sredstva zoper odločbo o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločbe pred sodiščem, ki mora biti na voljo zadevni osebi.

39 Čeprav člen 27(1) Uredbe Dublin III in uvodna izjava 19 te uredbe v zvezi s tem prispevata k opredelitvi predmeta tega pravnega sredstva in določata, da mora biti mogoče to pravno sredstvo vložiti pri sodišču, pa člen 27, od (2) do (6), te uredbe vsebuje le pojasnila glede roka, v katerem mora

biti mogoče vložiti navedeno pravno sredstvo, glede pogojev za odlog izvršitve odločbe o predaji v primeru vložitve takega pravnega sredstva in glede pravne pomoči, do katere mora biti upravičena zadevna oseba.

40 Nasprotno pa člen 27 Uredbe Dublin III ne določa natančneje, ali pravica do pravnega sredstva, ki jo določa, nujno pomeni, da lahko sodišče, ki odloča o njem, opravi *ex nunc* presojo zakonitosti odločbe o predaji.

41 Besedilo tega člena 27 se tako razlikuje od besedila člena 46(3) Direktive 2013/32, ki je bila istega dne kot Uredba Dublin III sprejeta v okviru splošnega pregleda skupnega evropskega azilnega sistema, ki določa, da učinkovito pravno sredstvo zoper akte iz člena 46(1) te direktive, med katerimi niso odločbe o predaji, določa „podrobno in *ex nunc* presojo dejstev in pravnih vprašanj“.

42 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je ob neobstoju pravil Unije na tem področju stvar nacionalnega pravnega reda vsake države članice, da na podlagi načela procesne avtonomije določi postopkovna pravila v zvezi s pravnimi sredstvi pred sodišči, s katerimi se zagotavlja varstvo pravic upravičencev, vendar le če ta pravila niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje, za katere velja nacionalno pravo (načelo enakovrednosti), in če ta pravila v praksi ne onemogočajo ali čezmerno ne otežujejo uveljavljanja pravic, ki jih zagotavlja pravo Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu sodbe z dne 18. junija 2002, HI, C-92/00, EU:C:2002:379, točka 67; z dne 13. decembra 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, točka 26, in z dne 9. septembra 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Zavrnitev naknadne prošnje – rok za tožbo) (C-651/19, EU:C:2020:681), točka 34).

43 Opozoriti je treba tudi, da morajo države članice, ko izvajajo pravo Unije, zagotoviti spoštovanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva, določene v členu 47, prvi odstavek, Listine, ki pomeni potrditev načela učinkovitega pravnega sredstva (sodba z dne 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, točka 34).

44 Na prvem mestu načelo enakovrednosti zahteva, da se vsa pravila glede pravnih sredstev brez razlikovanja uporabljajo za pravna sredstva, ki temeljijo na kršitvi prava Unije, in tista podobna, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega prava (sodba z dne 15. marca 2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, točka 50 in navedena sodna praksa).

45 Na drugem mestu je treba glede načela učinkovitosti poudariti, da ničnostna tožba, vložena zoper odločbo o predaji, v okviru katere sodišče, ki odloča o zadevi, ne sme upoštevati okoliščin, nastalih po sprejetju te odločbe, ki so odločilne za pravilno uporabo Uredbe Dublin III, ne zagotavlja zadostnega sodnega varstva, ki bi zadevni osebi omogočalo uresničevanje pravic, ki jih ima na podlagi te uredbe in člena 47 Listine.

46 Vendar, kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 82 in 85 sklepnih predlogov, ni mogoče izključiti, da je mogoče v okviru nacionalnega sodnega sistema kot celote zagotoviti zadostno sodno varstvo v drugih oblikah, kot je upoštevanje odločilnih okoliščin, nastalih po sprejetju odločbe o predaji, pri preučitvi pravnega sredstva, katerega namen je zagotoviti nadzor nad zakonitostjo te odločbe.

47 Da bi se zadevni osebi zagotovilo zadostno sodno varstvo, mora posebno pravno sredstvo, ločeno od pravnega sredstva, navedenega v prejšnji točki, tej osebi v praksi zagotoviti možnost, da doseže, da pristojni organi države članice, ki daje zahtevo, ne morejo opraviti predaje navedene osebe v drugo državo članico, kadar okoliščina, nastala po odločbi o predaji, preprečuje izvršitev te odločbe. Navedeno pravno sredstvo mora zagotoviti tudi, da so pristojni organi države članice, ki daje zahtevo – kadar je zaradi okoliščine, nastale po odločbi o predaji, odgovorna ta država članica –

zavezani sprejeti potrebne ukrepe za priznanje te odgovornosti in za takojšnji začetek obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložila ta oseba (glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 43).

48 Iz tega sledi, da mora biti uveljavljanje posebnega pravnega sredstva, ki omogoča upoštevanje okoliščin, nastalih po sprejetju odločitve o predaji, ki so odločilne za pravilno uporabo Uredbe Dublin III, mogoče po nastanku takih okoliščin, vendar ne da bi bil pogoj za to vložitev dejstvo, da je zadevni osebi odvzeta prostost ali da bo zadevna odločba o predaji kmalu izvršena.

49 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 27(1) Uredbe Dublin III v povezavi z uvodno izjavo 19 te uredbe in člen 47 Listine razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki določa, da sodišče, ki odloča o ničnostni tožbi zoper odločbo o predaji, v okviru preučitve te tožbe ne sme upoštevati okoliščin, nastalih po sprejetju te odločbe, ki so odločilne za pravilno uporabo te uredbe, razen če ta zakonodaja ne določa posebnega pravnega sredstva, ki zajema *ex nunc* presojo položaja zadevne osebe, katere rezultati pristojne organe zavezujejo, ki jo je mogoče opraviti po nastanku takih okoliščin in ki zlasti ni odvisna od odvzema prostosti tej osebi ali od okoliščine, da bo navedena odločba kmalu izvršena.

Stroški

50 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 27(1) Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva v povezavi z uvodno izjavo 19 te uredbe in člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je treba razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki določa, da sodišče, ki odloča o ničnostni tožbi zoper odločbo o predaji, v okviru preučitve te tožbe ne sme upoštevati okoliščin, nastalih po sprejetju te odločbe, ki so odločilne za pravilno uporabo te uredbe, razen če ta zakonodaja ne določa posebnega pravnega sredstva, ki zajema *ex nunc* presojo položaja zadevne osebe, katere rezultati pristojne organe zavezujejo, ki jo je mogoče opraviti po nastanku takih okoliščin in ki zlasti ni odvisna od odvzema prostosti tej osebi ali od okoliščine, da bo navedena odločba kmalu izvršena.

Podpisi